

Cuprins

Introducere	7
1. Cele patru căi spre succes	19
2. Cunoaște-ți șansele	47
3. Cum se creează o diagramă a succesului	83
4. Manipularea probabilităților	125
5. Decizii mai inteligente	173
6. Renunță doar când are sens să o faci	213
7. Avantajele nedrepte	245
Concluzie	263
Bibliografie selectivă	275
Mulțumiri	297

Introducere

Să facem cunoștință cu Jack.

În echipa de baseball a liceului a jucat pe poziția de intermediar scurt, la fel ca tatăl lui. Dragostea lor pentru jocul de baseball este unul dintre motivele care-i fac să fie atât de apropiați. Părinții lui Jack au slujbe slab calificate, dar asta nu i-a împiedicat niciodată să facă tot ce le stătea în putere pentru ca perioada liceului să fie una frumoasă pentru el. Au venit la toate meciurile lui de baseball, ba chiar i-au cumpărat o mașină la mâna a doua, după ce a împlinit 16 ani, ca să-i fie mai ușor să participe la mai multe activități extrașcolare. Din toate punctele de vedere, a meritat efortul și cheltuiala. Lui Jack i-a mers de minune în liceu. Este un băiat expansiv și sociabil, îndrăgit de profesori și popular printre prieteni. A avut note bune și, spre marea încântare a părinților lui, a luat cu brio examenul final la istoria Statelor Unite. Ce a început ca un interes ocazional pentru echipa Brooklyn Dodgers s-a transformat într-o adevărată fascinație pentru epocile în care aceasta jucase. Acum student în primul an la facultate, Jack planuiește să-și ia licența în istorie americană, obiectivul fiind să predea într-o zi la vreun liceu local – eventual chiar la liceul unde el însuși a învățat.

Să facem cunoștință cu Jill. A urmat același liceu ca Jack, în aceeași perioadă.

Jill are o constituție natural athletică – și e înaltă –, ceea ce a ajutat-o perfect în tenis. Prefera să joace meciuri single, probabil pentru că este mai introvertită decât Jack. În loc să se

vânture pe holurile liceului înconjurată de un întreg anturaj, de obicei citea câte-o carte în timp ce mergea. Notele lui Jill au fost la fel de bune ca ale lui Jack, deși ea are convingerea fermă că istoria este cel mai plicticos subiect inventat vreodată. Limba spaniolă i-a fost *asignatura favorita*, materia preferată, și putea fi deseori auzită exersând pronunția cuvintelor dificile în sala de mese, printre îmbucăturile de pizza. La fel ca Jack, și Jill își adoră părinții. Ambii părinți au cariere profesionale solicitante și foarte bine plătite, dar, în ciuda programului încărcat, n-au lipsit de la niciun meci de tenis al fiicei lor și le place nespus să petreacă timp cu toată familia în weekend, făcând tot felul de activități. Ca să rămână aproape de ei, Jill s-a înscris la același colegiu universitar local ca Jack. Vrea să-și ia licența cu specializarea principală în spaniolă, obiectivul ei fiind să devină *una maestra*, profesoară, dar plănuiește să predea la clase de gimnaziu, nu de liceu. Jill vrea să le transmită micilor elevi dragostea pentru limbile străine, lăsându-le mai mult timp să clădească pe acest fundament și să ajungă în final la exprimare fluentă.

Acum, că știi cum stă treaba cu Jack, Jill și obiectivul lor comun – să absolve universitatea locală, unde amândoi sunt în prezent studenți în primul an, permite-mi să te întreb ceva: care dintre cei doi are șanse mai mari să-și atingă obiectivul?

Amândoi au urmat același liceu. Amândoi fac sport, sunt apropiați de familia lor și au note bune. Obținerea unei licențe în predarea limbii spaniole nu prezintă un grad mai mare de dificultate, relativ vorbind, decât o licență în istorie – și vice-versa. Care dintre cei doi este cel mai probabil să treacă linia de finiș?

Poate părea o întrebare perfect banală. În mod evident, amândoi au *posibilitatea* să devină absolvenți. De ce ar conta care are *probabilitatea* cea mai mare? Răspunsul scurt: pentru

că mizele sunt foarte reale. Deși destui oameni de succes n-au fost niciodată la facultate, cei care au absolvit o facultate câștigă în medie mai mulți bani și au o siguranță mai mare a locului de muncă. Pe durata vieții, imaginează-ți ce impact ar putea avea acest lucru asupra capacității lui Jack și a lui Jill de a-și întreține familia, de a pleca în vacanțe și de a duce un trai confortabil la pensie. Probabil este unul dintre motivele pentru care cercetările arată că absolvenții de studii superioare sunt mai puțin predispuși să sufere de anxietate, depresie, hipertensiune arterială, diabet și cardiopatii. Cei care renunță la facultate înainte s-o termine, pe de altă parte, se află într-o postură dificilă, văzându-se deseori nevoiți să ramburseze un credit studentesc pentru o diplomă pe care practic n-au obținut-o niciodată.

Cu atât de multe în joc, ale cui șanse sunt mai bune?

Posibil ca Jack să aibă un mic avans în fața lui Jill, cu firea lui sociabilă.

Sau poate că dăruirea cu care Jill caută să exerseze spaniola îi va conferi un ușor avantaj.

În realitate, comparația nici măcar nu se apropie de adevăr. Folosindu-ne de datele statistice adunate pe parcursul a peste 40 de ani, putem spune cu maximă siguranță că Jill va absolvi aproape garantat facultatea, pe când Jack este prea puțin probabil să-și ia vreodată diploma aceea în istorie.

De fapt, dacă am avea 1 000 de subiecți Jack și 1 000 de subiecți Jill, studiile arată că 990 de Jill vor absolvi studiile superioare, comparativ cu doar 290 dintre Jack.

Voi explica în capitolul următor de ce.

Ce trebuie să știi tu acum este că, ascunși în fiecare domeniu al vieții, niște factori subtili au impact asupra șanselor tale de succes. Când probabilitățile sunt de partea ta, ca în cazul lui Jill, de obicei vei avea câștig de cauză. Când nu sunt, ca în cazul lui Jack, de obicei vei pierde.